

Cenăzeanul

asociația
culturală
concordia
cenad

Periodic de opinie și informare socio-culturală • Anul XVII (2010) Nr. I

CU OCAZIA ZIEI DE 8 MARTIE COLEGIUL DE REDACTIE UREAZA TUTUROR A MELOR "SĂNĂTATE SI FRUMUSU"

ISSN 1222-5843

Fotografie Realizata De: IANCOVICI DANIEL

IISUS ÎN NAZARET

Pr. Dan GROZA

Pe Isus îl leagă multe amintiri de locul natal, a mers acasă pentru că acolo locuia mama lui, acolo erau și neamurile sale. Locuitorii Nazaretului voiau însă să vadă o minune, au uitat că sunt în casa Domnului și din Isus au vrut să facă un scamator. Pentru aceasta au fost certați iar ei s-au supărât atât de tare că au vrut să-l omoare.

Ce este supărarea? Mai demult după lăsatul întunericului paznicul de noapte atenționa localnicii să stingă bine focul ca acesta să nu se întețească și să aprindă casa în timp ce ei dorm. Și supărarea este un asemenea foc care dacă nu avem grijă poate să ne dăuneze foarte mult, putem spune cuvinte pe care, mai târziu, să le regretăm. Tăcerea este de aur. Supărarea este asemenea unei furtuni care poate să distrugă tot ce găsește în calea ei, este asemenea unei explozii. Dacă mergem la cumpărătură și ne uităm la cântar să nu fim înșelați, atunci când suntem nervoși nu mai cântărim ceea ce spunem, spunem câteodată prea multe.

La sat supărarea începe cu micul incident că o găină se ouă în curtea vecinului; la oraș prin faptul că televizorul sau radioul deranjează vecinul sau copiii care sunt prea gălăgioși. De multe ori oameni care s-au întăles foarte bine au început să se dușmănească, vechi prietenii se destramă, liniștea familială este în pericol și roate acestea din cauza supărării și a mândriei noastre. Apar și regetele, „de ce sa trebuit să spun acele cuvinte?” dar este prea târziu. Lev Tolstoi într-o nuvelă scrie de pacea în care trăiau doi vecini.

Problemele apar când generația Tânără începe să se șicaneze ca apoi să apară certurile. Câteodată se ajunge și la tribunal. Unul îi aprinde casa celuilalt și în loc să stingă focul ei se iau la bătaie, și se bat până casa arde până în temelie. Așa se mistuie de multe ori vechi prietenii, relațiile de vecinătate și liniștea familială.

Gânditorul - Auguste Rodin

Isus a fost dus pe un deal de unde au vrut să-l arunce în prăpastie dar el a trecut printre ei. Prin acest comportament a dorit să ne învețe. Nu s-a răzbunat pe ei, nu a făcut cauză, nu s-a lăsat dus de val. La fel s-a comportat și în fața lui Pilat, când a fost lovit El a spus: „dacă am spus ceva greșit dovedește, dacă nu atunci de ce mă lovești?” La fel sus pe cruce s-a rugat pentru călăii săi: „Iartă-i Doamne că nu știu ce fac”.

Ce trebuie să facem? În primul rând nu trebuie să ne simțim umiliți și în cazul că se întâmplă ceva nu trebuie să căutăm în spatele fiecăruia cuvânt o provocare. De multe ori suntem foarte sensibili și în cazul că se întâmplă ceva lucrurile nu trebuie umflate. Ne-am gândit vreodată la Dumnezeu care este îngăduitor u noi. De multe ori aşteptăm momentul să ne răzbunăm pe cineva. Al doilea lucru de care trebuie să avem grijă este să nu facem nimic la mânie, care este un sfetnic rău. Trebuie să învățăm din nou de la Isus. Apostolul Petru la

mânie scoate sabia din teacă și-i taie urechea slugii mai mare a preoților. Atunci Isus intervine: „Pune sabia înapoi în teacă pentru că acela care scoate sabia de sabie va muri”.

Înainte de a spune ceva trebuie să ne gândim: Într-adevăr eu am dreptate? Nu am exagerat? Nu am și eu partea mea de vină? Este întelept să aşteptăm până când totul se liniștește, se limpezesc apele ca nu cumva să spunem sau să facem ceva pe care să-l regretăm. Eu trebuie să doresc în sufletul meu să nu fac rău nimănu.

G. Washington, președintele S.U.A. pe când era mai Tânăr ofițer a provocat o ceartă care s-a terminat cu o bătaie zdravănă. Toți au fost convingi ca totul se va termina cu un duel. A doua zi și-a căutat colegul cu care s-a bătut și i-a cerut iertare. Poate că dacă ar fi participat la duel nu ar fi devenit președintele S.U.A.

STAREA CIVILĂ

CĂSĂTORII

Iorgovan Adinel-Daniel cu Santa Idiko; Lăcătuș Vasile cu Tico Alina; Mutescu Nicolae-Andrei cu Ioniță Dalina; Tălălău Ionuț- Iulian cu Gligor Mariana; Istoan Ioan cu Bântog Aneta; Mirăuță Olivian-Ioan cu Talpoș Corina; Covaci Nicolae-Dorel cu Vidican Vicuța, Fușle Alin-Vasile cu Butnariu Constantina-Viorica; Berbec Sorin-Gabriel cu Badea Vasilica-Lavinia; Costea Alin-Gheorghe cu Bălan Florina; Radu Cornel cu Petrovici Aurora; Schroth Cornel cu Mihuț Elena; Gotler Csaba;Constantin cu Manoliu Ionela; Cristea Constantin Cristian cu Petco Adriana-Florica; Popăt Milentie Porfirie cu Valco Elisabeta; Radu Ioan cu Costa Ionela; Mardale Mihai-Elis cu Koromi Margareta; Balea Eugen cu Miheleș Suzana-Luminița.

NĂSCUȚI:

Mateiu Mădălin Ionuț, Damian Octavian-Ioan, Oprea Geanina-Maria, Dudi Darius-Gabriela, Lengel Denis Gabriel, Regep Silvia-Adriana, Cucu Gabriel-Casian, Benta Dragoș-Petru, Moldovan Cosmina-Maria, Mohacs Adrian Casian, Tomescu Sorin-Ionuț, Filip Ionatan, Tcaci Maian-Rareș, Radu Tania-Maria, Pârlögheanu Daria-Catalina-Maria, Valco Eduardo-Gabriel, Mohacs Adrian Alexandru, Gligor Gabriela, Ocranciu Alex-Nicușor, Lupascu Mihaela-Jeessica, Ferencz Csibi-Ervin-Jusztin, Bântog Sebastian, Schroth Emmanuel-Cornel, Bloch Daria, Lupu Anamaria, Radu Sebastian-Alexandru, Koncz Bianca, Dinu Elina-Sfetinca, Cristea Ionel-Paul, Tomescu Sorin Ionuț, Covaci Nicolae-Adrian, Langer Iasmina, Jivin Luciana, Gotler Paul-Mihai, Maxim Anda-Alexandra, Moldovan Paul-Andrei, Binder Norbert-Andras, Ghișa Ionuț- Gabriel, Moldovan Marian, Berbece Gabriela, Pintican Denis-Emanuel. Benta Dragoș-Petru, Moldovan Cosmina-Maria.

DECEDĂȚI:

Fornade Ana 81, 75 ani; Korom Ioan 440, 79 ani, Peter Margareta 1750, 72 ani, Gabor Elena 622, 74 ani, Toman Firuța 1200, 42 ani, Pavlovici Elena 164, 77 ani, Socol Ioan 1308, 69 ani, Aolăriței Costache 812, 74 ani, Papeș Livia 1497, 87 ani, Radai Petru 1096, 61 ani, Nedelcu Emil 296, 83 ani, Anuichi Sofia 493, 83 ani, Covaci Maria 703, 75 ani, Potârniche Catrina 116, 87 ani, Kokai Elisabeta 1383, 72 ani, Kresan Ana 746, 86 ani, Isac Gheorghe 1263, 86 ani, Dan Ioana 1199, 88 ani, Ștefanovici Iuleana 537, 82 ani, Toth Maia 377, 67 ani, Hodal Matei 417, 73 ani, Dogojie Liviu Gheorghe 1364, 81 ani, Korom Iuliana 1364, 51 ani, Lang Christian (cetățean austriac) 38 ani, Mirăuță Gruia 778, 78 ani, Tyosity Vlada 521, 79 ani, Bataneaț Milan 399, 63 ani, Lata Victor 1025, 60 ani, Petru Tânase 661, 70 ani, Pecican Persida 680, 92 ani, Mîrcă Carolina 939, 72 ani, Karda Carol-Francisc 63, 61 ani, Crăciun Victoria 1522, 80 ani, Radu Daniela-Danița 44, 42 ani, Meszaros Iosif 694/B 72 ani, Țveici Vladimir 226, 60 ani, Vascvan Grigore 1057, 46 ani, Goligor Gheorghe 1028, 61 ani, Pîle Viorica 1842, 52 ani, Jigalov Lenuța 95,67 ani, Nyari Maria 363, 70 ani, Iacob Iosif- Mihai 52, 50 ani, Tărziu Vasile 1329, 66 ani, Moldovan Gheorghe 874, 39 ani, Turcanu Cornel 1252, 53 ani (decedat în Spania).

NOTĂ:

- Declararea nașterii se face în termen de 15 zile pentru copilul născut viu și în termen de 3 zile pentru copilul născut mort.
- Vârstă minimă pentru căsătorie este de 18 ani atât pentru bărbat cât și pentru femeie.
- Căsătoria se încheie în termen de 10 zile de la data depunerii actelor,
- Declararea decesului se face în termen de 3 zile de la data încetării din viață și în termen de 48 ore în cazul unei morți violente.

Acte necesare:

- a. certificat medical constatator
- b. acte de identitate (buletin de identitate, carte de identitate, certificat de naștere)
- c. livret militar (cei sub 50 ani)

Pierderea sau deteriorarea certificatelor de stare civilă se sanctionează cu amendă de la 100 lei la 200 lei.

CENADUL SE ETAJEAZĂ

Gheorghe DORAN

Se poate spune, pe drept cuvânt, că viața noastră a fost, este și va fi guvernată de „mode”.

În ultima parte a secolului trecut și timidul început de secol XXI Cenadul a cunoscut în cei aproape 50 de ani o multitudine de mode.

Când am descălecăt în comună, venind direct din facultate, am găsit dorința locuitorilor lui de a fi „proprietarii” unui radio portativ, cu tranzistori cu care să se plimbe, deschis la maxim, spre a fi auzit de toată suflarea satului.

Timpul nu s-a oprit și odată cu scurgerea lui a apărut moda televizoarelor. La început cu lămpi (importate din vecini). Erau „cineva” când în casa ta se adunau vecinii pentru a viziona postul național de TV. Noi mai beneficiam și de posibilitatea de a îndrepta antena și spre vecinii noștri din Vest. Au apărut televizoarele producție românească și satul s-a umplut cu ele.

Cei mai în vîrstă își aduc bine aminte de „febra băilor”. Căzile erau aduse de la sute de kilometri cu cheltuieli substanțiale spre a fi instalate în cămăruțe transformate în băi „proprietate personală”. Totul a fost posibil atunci când edili satului au introdus apa curentă prin comună.

A urmat boala motoretelor și a motocicletelor. „Simsonul” german, adus din patria sa de fabricație, a fost repede concurat de „Carpați” (simplu sau super). Marca ne spune țara unde a fost fabricată motoreta.

Mersul pe 2 roți în curând a fost înlocuit cu cel pe 4 roți. În sat au apărut „Trabanturi”, Warșave”, „Wartburguri” apoi „Dacii 1100”, 1300 (uneori cu un L adăugat pe capotă și în preț) „IMS”-uri și mai apoi câte vreun „Opel” sau „Ford”.

Dar timpul și-a urmat scurgerea să și s-au înmulțit numerele de telefoane fixe prin modernizarea centralei. Astăzi telefonia fixă a devenit istorie ea fiind înlocuită cu cea mobilă. Astăzi fiecare puști are în buzunar câte un aparat de telefon mobil.

Au urmat la rând calculatoarele (cu sau fără acces la Internet). Calculatoarele de buzunar sunt prezente ghiozdanul fiecărui elev. Tabla înmulțirii, memorată cu eforturi îndelungi în primii ani de școală, a început să fie uitată. Este o marfă „expirată”.

În prezent își face tot mai mult prezența caselor cu cel puțin un etaj.

De unde și pe unde a pătruns în sat?

Ambițioși, cenăzenii au plecat în bejenie prin cele țări apusene unde au muncit „pe brânci” au pus bănuț lângă bănuț și s-au întors în sat cu bani dar mai ales cu ideea caselor familiale cu un etaj. Stilul lor este arhitectural, un ghiveci din acest punct de vedere, dar aceasta nu mai are importanță. Are omul casă cu etaj? Are!

De remarcat că nu numai cei plecați își construiesc asemenea locuințe ci și alții care s-au dezvoltat în țară.

Aceasta evidențiază în plus spiritul gospodăresc al unor concetăteni de-a noștri. Întotdeauna Cenadul a fost o localitate bogată spre mirarea unora veniți din alte părți. Unii au crescut că aici Dumnezeu a descărcat carul belșugului iar cei ce locuiesc în el au agătați covrigii în pom. Nimic mai fals. Cenăzenii uită de ei când se apucă de lucru și nu dau niciodată cu banii după câini. Bănuțul îl întorc pe ambele fețe când trebuie să-l dea.

Redăm câteva imagini cu asemenea case familiale promițând că vom reveni asupra subiectului în numele viitoare.

TRADIȚIA NU POATE PIERI

Poporul nostru păstrează de milenii unele obiceiuri care nu au putut fi anulate oricăte nenorociri și greutăți au trecut peste capul lui.

Fiuța unui popor se păstrează nealterată, alături de limbă, credință și altele, și prin tradițiile sale. Si, har domnului, noi nu ducem lipsă de tradiții. Mai mult cei care ne vizitează rămân plăcut impresionați de frumusețea lor deoarece în multe din țările apusene ele au dispărut în timp. Cauzele sunt multiple și de aceea nu insistăm asupra lor.

Este drept că, receptivi cum suntem, adaptăm și unele obiceiuri sau sărbători străine în paralel cu existența unora asemănătoare în tradiția noastră. Este vorba de „Valentin dey” care se află în concurență cu „Dragobetele” nostru. Nu putem face un pronostic exact care din sărbători va învinge dar mai mult ca sigur că „noua achiziție” fiind doar o modă de „sezon” va fi abandonată după ce moda pierde.

Ne-am permis acest excurs pentru a arăta că la menținere și dezvoltarea unui obicei trebuie

Afișul evenimentului

să participe și oficialitățile, deoarece implicarea lor dă un semnal pozitiv conaționalilor.

În Cenad tăierea porcilor, dăinui de când se taie porcii și este practicată de către toți locuitorii indiferent de naționalitate.

Așa s-a ajuns ca în apropierea fiecărui Crăciun să se organizeze un spectacol public, la care participă întregul sat, de tăiere a porcilor. Fiecare etnie fiind reprezentată de căte o echipă care taie și prepară porcul specific etniei din care face parte.

Și în anul acesta evenimentul a avut loc cu tot fastul și s-a încheiat cu o „pomană a porcului” după tradiție.

Vă prezintă câteva imagini de la această sărbătoare.

G.D.

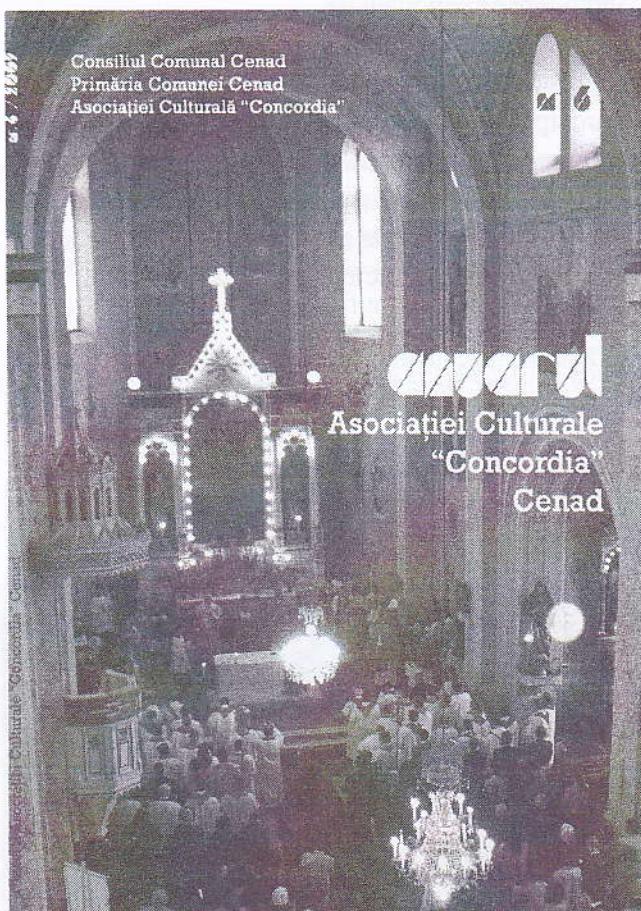
REMEMORARE

Vineri, 29 ianuarie a.c. în Muzeul presei „Sever Bociu” din Jimbolia a avut loc o întâlnire de suflet a celor implicați în presa bănățeană de după 1989. și-au depănat amintiri despre începuturile acestui fenomen. A luat cuvântul dl. primar al orașului Jimbolia, Kaba Gabor, dr. Ion Hațeganu, Dušan Baiski, Liviu Curtuzan, Mariana Cernicova-Bucă, Vasile Todi, Gomboș Constantin și Lucian Vasile Szabo Toți au evocat, mai ales, perioada de început a apariției unor ziaruri județene.

Această întâlnire a fost organizată și condusă de către dl. Vali Corduneanu, directorul prestigiosului muzeu. Felicitări organizatorilor.

SPONSORIZARE

Cenăzeanul Nr. 1 / 2010

La finele anului trecut (2009) Asociația Culturală „Concordia” din Cenad s-a bucurat de o sponsorizare din partea Farmaciei „Morisena” din comună prin persoana dnei farmaciste RODICA PITIC .

În acest mod a putut fi tipărit Anuarul Asociației Culturale „Concordia” nr.6/2009. fapt care dovedește că tradiția implementată cu 6 ani în urmă nu a pierit.

Aducem pe această cale cuvenitele mulțumiri sponsorului pentru gestul plin de mărinimie asigurând-o pe domna Rodica Pitic de tot respectul nostru.

Publicația cuprinde referatele și operele literare lecturate în cadrul sărbătoririi asociației și va sta la dispoziție celor interesați în holul Primăriei sau la Biblioteca comunală.

ATENȚIE LA SOBE!

Milenco IANCOV

Statistica incendiilor arată că, anual, în medie, 14% din incendiile care se produc în România la gospodăriile cetățenești au loc ca urmare a coșurilor de fum defecte sau necurățate, respectiv 6% ca urmare a mijloacelor de încălzire defecte, improvizate sau nesupravegheate.

Din păcate, majoritatea acestor incendii se soldează adesea cu tragedii.

Serviciul Voluntar pentru Situații de Urgență Cenad recomandă cetățenilor care utilizează la încălzirea locuințelor sobe sau aparate ori mijloace electrice de încălzire, să ia următoarele măsuri:

- asigurați verificarea, curățirea și repararea coșurilor de fum de către persoane specializate;
- folosiți doar materialul combustibil pentru care a fost destinată soba și evitați supraîncărcarea acesteia;
- folosiți soba doar cu ușița închisă ;
- așezați o tăviță metalică în fața sobei, în dreptul ușiței;
- nu așezați materiale combustibile în apropierea sobei sau pe aceasta;
- stingeți focul din sobă înainte de a părăsi locuința;
- nu vă culcați cu soba aprinsă;
- verificați aparatele și mijloacele de încălzire electrice, reparați-le cu ajutorul unui specialist și înlocuiți-le pe cele defecte;
- nu așezați aparatele de încălzire electrice în apropierea materialelor combustibile;
- nu așezați materialele combustibile pe mijloacele de încălzire electrice;
- decuplați aparatele de încălzire înainte de a părăsi locuința sau de a adormi;
- nu lăsați copiii nesupravegheați cu soba aprinsă ori aparatele de încălzire electrice în funcțiune.

Printr-un comportament preventiv vă salvați viața și bunurile!

EXPOZIȚIA NAȚIONALĂ DE PORUMBEI DE AGREMENT

Gheorghe ANUICHI

În perioada 10-13 decembrie 2009 în Sala se sport „Viitorul” din municipiul Lugoj s-a organizat *cea de a 23-a ediție a Expoziției naționale de porumbei de agrement din România*.

Organizatorul expoziției a fost Clubul local „Porumbelul” (1929) din Lugoj sub egida F.A.C.A.S. din România.

Expoziția a cunoscut și o participare internațională fiind prezenți crescători din Germania, Ungaria, Serbia și Bulgaria.

Au fost expuse 2369 exemplare din cca 75 rase atât străine cât și românești. Ultimele, firește, au predominat.

După numărul de porumbei se pare că a fost cea mai mare expoziție care s-a ținut până în prezent în România iar ca număr de expozații se consideră că a fost o participare foarte numeroasă.

Au expus 19 crescători din străinătate și 199 din România din toate colturile ei. De la Constanța la Satul Mare, de la Suceava la Brașov, A fost reprezentată Oltenia, Ardealul și... evident Banatul.

Photo Thomas Hellmann

*Nu-i român ca bănățanu',
băbătan ca lugojanu',
lugojan ca... golâmbaru'*

Au fost expuse exemplare de porumbei românești și rase străine de o frumusețe deosebită și calitate superioară.

Străinii au avut cuvinte de laudă pentru rasele foarte frumoase românești cât și pentru rasele străine, calitativ egale cu porumbeii crescători în țările vest-europene. Banatul a fost și de data aceasta „fruncea” atât ca organizare cât și ca trofee obținute, sănătoase la rasele străine.

România are numeroase rase autohtone de o frumusețe aparte dar, din păcate, nu toate aceste splendide rase sunt omologate și cunoscute în Europa.

Actuala conducere a columbofiliei românești are această sarcină de a standardiza și a introduce oficial acest rase în Europa.

Dacă în alți ani au mai fost probleme de arbitraj, faptul că au participat și arbitrii străini (evident imparțiali) nu au fost decât 2-3 contestații și acestea nejustificate. Alt lucru îmbucurător este și faptul că tot mai mulți tineri au fost contaminați de acest plăcut „microrganism” al columbofiliei iar participarea nu a fost doar simbolică ci cei care au expus au participat cu exemplare de bună calitate obținând și rezultă te de măsură.

Cina arbitrilor și cina columbofilă au fost și ele la înălțime, distractia la fel. Străinii s-au declarat încântați atât de calitatea exponatelor dar mai ales de ospitalitatea dovedită de organizatori.

Este spre binele columbofiliei că anual se ridică tot mai sus stacheta numerică și calitativă. Rămânem cu speranța că Brașovul în anul 2010 să fie măcar la nivelul recentei expoziții.

EXPO SÂNNICOLAUL-MARE

Gheorghe ANUICHI

În perioada 27-29 noiembrie 2009 în hala pieței agro-alimentare din orașul Sânnicolaul-Mare a fost deschisă o expoziție de păsări de rasă și ornament cât și de animale de blană.

Expoziția a fost organizată de către Asociația crescătorilor de păsări de rasă și ornament și animale de blană din Sânnicolaul-Mare care poartă numele de NAKO.

Ca orice început s-au făcut pași timizi, păsări și animale fiind puține, lipsa cuștilor (nu a spațiului), poate și teama de a nu fi concurați de cluburi din țară sau din alte țări.

Temerea a fost repede risipită pentru că cei care au fost inițiatorii ne-au onorat cu prezența lor și evident și cu exponate de valoare.

Pe lângă expozații locali au mai expus cluburi din Timișoara, Lugoj cât și Mako (Ungaria) și Banatsko Novo Selo (Serbia).

Trebuie remarcat faptul că Primăria orașului Sânnicolaul-Mare a avut un merit decisiv atât la înființarea asociației cât și la organizarea expoziției deoarece fără aportul finanțier al primăriei nu ar fi existat cuștile de expoziție iar locația expoziției a fost asigurată în mod gratuit.

Ar fi fost păcat ca Sânnicolaul-Mare și împrejurimile sale să nu aibă o asociație puternică deoarece anual la expozițiile naționale de păsări și animale de blană se obțin de crescătorii asociației titluri de campioni naționali (3-4 porumbei, 2-3 iepuri, 2-3 găini).

Au fost expuse 380 exemplare de porumbei din 45 de rase, 103 găini din 16 rase și 117 iepuri din 12 rase.

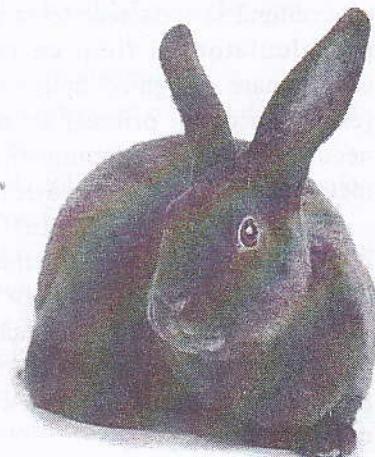
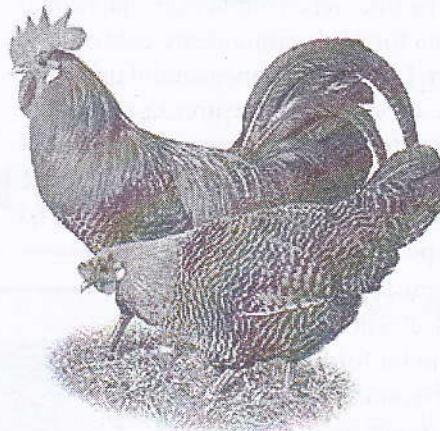
Ca număr de expozații, evidente, crescătorii de porumbei au fost ponderea cu cel mai mare număr: adică 49 expozații. La găini au fost 16 expozații iar la iepuri 15.

S-au acordat titluri de campioni pe rasele respective atât la porumbei, găini sau iepuri cât și un titlu pentru cel mai bun porumbel ,iepure sau găină din expoziție.

Că expoziția fost o reușită deplină, au confirmat-o marii crescători din țară care au expus sau vizitat cât și simpli vizitatori încântați de varietatea și frumusețea raselor expuse.

Lucru foarte îmbucurător este faptul că foarte mult tineret este atras de acest „microb”, tineri buni crescători, buni cunoșcători și foarte serioși în această pasiune. De la cel mai vîrstnic crescător (77 ani) până la cel mai Tânăr crescător (9 ani) sunt trei generații care vor duce acest „hobby” cât mai departe și cu rezultate cât mai bune.

Sperăm ca următoarele expoziții să fie cât mai mari să putem rivaliza cu Timișoara, Lugoj sau Brașov, să crească numărul de membri iar ca invitați să participe tot mai mulți din cât mai multe țări, nu numai cele din Ungaria și Serbia.

SIREACA LIMBA ROMÂNĂ

Gheorghe DORAN

Cu riscul de a fi etichetat ca un retrograd, un om care nu poate percepe „noul” ca pe ceva imperios necesar, fără de care nu vom putea supraviețui, astern aceste rânduri întru apărarea „mamei noastre” LIMBA ROMÂNĂ.

Nu m-aș fi ostenit dacă nu observam strecurându-se perfid unele anomalii, unele abateri grave de la regulile de folosire a limbii române.

Calculatoarele le consider ca pe ceva care ușurează mult munca omului. Cunoașterea și folosirea lor este o „nouă” trăsătură specifică omului modern.

Prezența calculatorului în casa unor cenăzeni (mai ales cei care au copii la școală) este la fel bine venită. Cu ajutorul calculatorului (și cu ceva bani în plus la abonament) copilașii noștri „navighează” pe Internet cu multă ușurință. Numai că această nouă formă de comunicare este o sabie cu două tăișuri. Lărgește incomensurabil orizontul de cunoștințe ale elevului, îi ușurează accesul la diverse cunoștințe din varii domenii. În același timp aceste „cunoștințe” nu sunt totdeauna unele „curate.” Multă murdărie politică sau socială își face prezență pe monitorul calculatorului.

Mai grav la îndemnul și cerința unor profesori, elevilor le este interzisă rezolvarea temelor folosind scrisul de mâna. Pentru ușurarea corectării lor, pentru a înțelege mai bine scrisul elevul este obligat să redacteze tema direct pe calculator. În timp ce micile calculatoare din ghizdanele elevilor (chiar din ciclul primar) au dus la necunoașterea tablei înmulțirii, noile metode vor elimina scrierea de mâna.

Și asta nu e totul. Sub îndrumarea profesorilor elevilor li se cere să caute rezolvarea unor teme pe Internet. Lucru lăudabil până la un punct. Ne întrebăm: care-i contribuția personală a elevilor când găsesc toate rezolvările pe internet?

Converbirile pe Internet sunt rapide, de moment (mai ales pe „messenger”) numai că ele folosesc un „nou” vocabular. Spre deliciul cititorilor am spicuit câteva:

BZ (însemnă bună ziua)

CF sau CMF (ce faci sau ce mai faci)

BN (însemnă bine)

K (este folosit în locul prepoziției CA.)

OK (de acorde sau e în regulă)

VB (vorbim sau vorbesc)

În glumă vă vom scrie o propoziție folosind „noul” alfabet:

T RG VN La ȘCL. Acesta car însemna: TE ROG VINO LA ȘCOALĂ.

Sireacă limbă română! Din fire sunt un om optimist. Sper ca fenomenul să fie „o modă” trecătoare ca și altele anterioare ei.

RESPECTUL CUVENIT

Vasile DUNĂREAN

În ultima campanie electorală pentru alegerea președintelui țării, o parte din oamenii politici ai țării au adus problema respectului în discuție. Se cerea ca toți cetățenii țării să fie răspectați.

A trecut campania și nu mai auzi o iotă despre acest lucru. Ce repede trec toate. Ce repede se dă uitării unele lucruri ce nu trebuie uitate niciodată, ele sunt însușite în fragedă pruncie și ne însotesc până la moarte. Respectul este unul dintre aceste lucruri.

Este îndeobște cunoscut și acceptat că „cei șapte ani” petrecuți în familie sunt primordiali în ceea ce privește educația. Dacă aceștia sunt parcurși la „fără frecvență” individul rămâne marcat toată viața.

Salutul este una din formele de manifestare ale respectului. Dacă vrei să fii salutat trebuie ca tu să saluți pe cei din jur (azi pe cei cunoscuți) ca aceștia să-ți răspundă. În popor circula o butadă: „bună ziua, căciulă că stăpânul n-are gură” adresată celor care nu au obișnuința de a saluta.

Populația din orice aşezare (urbană sau chiar... rurală) circulă dintr-un loc în altul în speranța unei vieți mai bune. Normal, că aria salutului se restrâng cu repeziciune și salutul între oameni devine greu de delimitat. Cine pe cine salută?

Noii veniți și băstinașii, la început, se privesc cu o oarecare reținere. Apoi relațiile se încălzesc și începe schimbul de salut între ei. În mediul rural aceasta se petrece mai repede. Nu știu de ce, dar cei veniți din Ardeal sunt mai deschiși și salută chiar dacă nu te cunoaște. Bătrâni din comună nu se pot împăca că cei mai tineri nu-i salută. Ei nu pot pricepe, oare, schimbările survenite în sănul comunității? Cred că da.

Respectul începe de la tine însuți. Dacă te tăvălești prin toate noroaiele societății nu aștepta să fi respectat. Trebuie mereu să ai grija să fi „în rând cu satul” să respecti tradițiile din localitate și să nu încerci să-ți impui obiceiurile tale.

Charles Darwin, naturalist englez, afirma într-un loc un mare adevar: „cel care nu se adaptează la mediu, piere.” Indivizii singuratici, oamenii recalcitranți, certăreți, cei decăzuți moral, niciodată nu vor primi respectul cuvenit. Ei vor fi mereu

marginalizați de cei din jur așa cum, natural, corpul uman elimină impuritățile.

Ne oprim aici cu convingerea că, despre respectul dintre oameni, se poate vorbi la nesfârșit. Am încercat în rândurile de față să deschidem o discuție între cititorii publicației acestea. Suntem dispuși să discutăm în paginile ce găzduiesc aceste rânduri, chiar în contradictoriu, deoarece numai un dialog constructiv și civilizat poate îndrepta unele lucruri devenite jenantă uneori.

CONCERT CORAL

Dorin DRONCA

La inițiativa dlui primar al comunei noastre CRĂCIUN NICOLAE în data de 19 dec. a.c. la Căminul Cultural din localitate s-a desfășurat o Seară de colinde.

Au participat formațiile corale:

Corul bisericii ortodoxe române din Cenad dirijat de Dogoje Ioan;

Grupul coral de colindători al Școlii generale Cenad pregătit de prof. Stoleriu Cristina;

Corul bisericii ortodoxe române din Nerău dirijat de prof. Ioanovici Lucian;

Foiramția de tamburași „Lale sa Morișa” condusă de Tomislav Giurici.

Evenimentul, desfășurându-se în preajma Crăciunului, s-a bucurat de o audiență bună și de aprecieri pe măsură.

"CENADUL ETAJAT"

COLEGIUL DE REDACȚIE:
GHEORGHE ANUICHI, GHEORGHE DORAN, DORIN DRONCA,
PR. DAN GROZA, MILENCO IANCOV

